Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 21.01.2026 www.osw.waw.pl

Spotkanie Fico–Trump: Słowacja stawia na amerykańskie technologie jądrowe

Krzysztof Dębiec

W dniach 17–18 stycznia premier Słowacji Robert Fico złożył wizytę w USA. Pierwszego dnia podpisał w Waszyngtonie z amerykańskim sekretarzem energii Chrisem Wrightem porozumienie międzyrządowe (IGA) o współpracy obu państw na polu cywilnej energetyki jądrowej. Stwarza ono ramy dla realizacji przez amerykańskie podmioty projektów na Słowacji, przede wszystkim budowy nowego bloku (1200 MW) w elektrowni jądrowej (EJ) Bohunice przez Westinghouse, a także stawiania małych reaktorów modułowych (SMR). Można się spodziewać, że do podpisania wiążącej umowy w sprawie tego pierwszego dojdzie w 2027 r., a uruchomienie obiektu nastąpi do 2041 r. Równolegle umowę o kooperacji podpisały krajowe banki wspierające finansowanie eksportu. Kolejnego dnia Fico odbył spotkanie z prezydentem USA Donaldem Trumpem w jego prywatnej rezydencji na Florydzie. Oprócz tematyki współpracy jądrowej rozmowy dotyczyły aktualnej sytuacji na Ukrainie, w tym perspektyw zawieszenia broni, oraz „kryzysu Unii Europejskiej".

Niezależnie od sięgania po prorosyjską retorykę obliczoną przede wszystkim na utrzymanie krajowego elektoratu Fico podejmuje kolejne kroki – po dużych kontraktach zbrojeniowych sprzed lat – które wiążą przyszłość Słowacji z USA.

Komentarz

- **Fico wpisuje spotkanie z Trumpem w promowane przez siebie hasło polityki zagranicznej realizowanej „na wszystkie cztery strony świata".** Zakłada ona prowadzenie dialogu politycznego ze wszystkimi istotnymi partnerami globalnymi, niekiedy w kontrze do głównego nurtu polityki UE. Od maja 2025 r. słowacki premier spotkał się dwustronnie zarówno z prezydentami USA i Ukrainy, jak i – dwukrotnie – z przywódcami Rosji i ChRL. Podtrzymywanie kontaktów z Chinami jest ważne dla branży motoryzacyjnej (na Słowacji produkuje się najwięcej samochodów *per capita* na świecie), która eksportuje tam liczne pojazdy (Słowacja to trzeci kraj pochodzenia importu aut do ChRL w 2025 r.). Zarazem na przełomie 2026 i 2027 r. chiński koncern Geely ma rozpocząć pod Koszycami seryjną produkcję aut elektrycznych marek Volvo i Polestar – deklaruje przy tym ambicje, by jego obiekt stał się największym zakładem motoryzacyjnym w państwie. W tym samym czasie opodal Nitry rozpocznie działalność fabryka baterii do samochodów elektrycznych chińskiej spółki Gotion. Spotkania z Władimirem Putinem służą z jednej strony celowi wewnątrzpolitycznemu (stanowią bowiem sygnał dla prorosyjskiej części elektoratu partii Ficy), a z drugiej podtrzymaniu przesyłu z Rosji zwłaszcza relatywnie taniego gazu (dopóki jest to możliwe w świetle

unijnej legislacji). Z kolei spotkanie z prezydentem Wołodymyrem Zełenskim i częste słowacko-ukraińskie konsultacje międzyrządowe były najpewniej obliczone na poprawę wizerunku rządu Ficy w UE (zob. *„Dr Fico i Mr Hyde" – gra Słowacji w sprawie Ukrainy i Rosji*).

- **Mimo sięgania w czasie działalności opozycyjnej po radykalnie antyamerykańską retorykę partia Ficy, będąc u władzy, konsekwentnie zacieśnia relacje z Waszyngtonem.** Głównie dzięki umowom międzyrządowym z USA Bratysława już w 2020 r. osiągnęła poziom wydatków na obronność bliski 2% PKB, który był wtedy celem dla państw NATO. W 2015 r. gabinet Ficy zakontraktował dziewięć śmigłowców Black Hawk UH-60M (za ok. 300 mln euro), a rząd Petera Pellegriniego, w którym Fico odgrywał kluczową rolę jako szef największej partii – 14 myśliwców F-16 C/D Block 70 (dotarło już 10). Ten ostatni kontrakt z 2018 r. opiewał na 1,58 mld euro (ale wraz z obsługą zakupionych samolotów przez 40 lat łączne wydatki na ten cel wzrosną szacunkowo do 6,2 mld) i stanowi najdroższą akwizycję sprzętu wojskowego w historii kraju. Pod koniec 2024 r. flotę śmigłowców powiększono o 12 używanych maszyn Black Hawk (za ok. 250 mln euro) nabytych od amerykańskiej spółki ACE Aeronautics (we własności prywatnego kapitału czeskiego). Wartość zapowiadanej umowy z Westinghouse na budowę nowego bloku EJ Bohunice może sięgnąć 13–15 mld euro. Niezależnie od tego przedsięwzięcia rysuje się również perspektywa współpracy z USA na polu reaktorów modułowych – Słowacja otrzymała amerykańskie granty na opracowanie dogodnej lokalizacji i studium wykonalności dwóch projektów SMR (pod nazwą NEXT i Phoenix).
- **Energetyka jądrowa odgrywa kluczową rolę w miksie energetycznym Słowacji i jej transformacji w kierunku niskoemisyjności.** Po spodziewanym uruchomieniu w br. czwartego bloku EJ Mochovce udział elektrowni jądrowych w produkcji prądu będzie na Słowacji najwyższy na świecie, przy czym już obecnie (62% w 2024 r.) ustępuje on globalnie tylko Francji (67%). Determinacja w realizacji projektów jądrowych wiąże się ze spodziewanym radykalnym wzrostem zapotrzebowania na prąd – szacunki rządowe mówią o zwiększeniu popytu o 40–83% do 2040 r. Zarazem lata 2044–2045 to przewidywany czas wygaszenia dwóch bloków EJ Bohunice o łącznej mocy netto 932 MW. Z uwagi na przedłużanie się procesu rozbudowy energetyki jądrowej w państwach, które zdecydowały się na przetarg (jak np. Czechy), rząd Ficy postanowił o zawarciu umowy międzyrządowej, powołując się m.in. na przykład Polski. Słowacki premier jeszcze jesienią 2024 r. informował, że partnerami do rozmów są Korea Południowa, Francja i USA, a już w czerwcu 2025 r. ogłosił, że jego gabinet jest blisko podpisania porozumienia z Waszyngtonem. W odróżnieniu od dotychczas działających bloków w obu elektrowniach – kontrolowanych przez spółkę Slovenské elektrárne z 66-procentowym udziałem czeskiego kapitału prywatnego i 34-procentowym skarbu państwa – nowy blok EJ Bohunice ma być w pełni własnością państwową, m.in. aby zwiększyć wpływ rządu na ceny prądu.